Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Thomæ Goodwini Moses & Aaron Seu Civiles & Ecclesiastici Ritus Antiquorum Hebræorum

Godwin, Thomas

Bremæ, MDCCX

VD18 12442798

Cap. V. De Festo Pentecostes.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18703

Visual Library

more viatorum. (24)
13. A solis circumcisis.

desiderio æternæ vitæ.
13. A solis fidelibus. 1. Cor. XI.

CAP. V.

De Festo Pentecostes.

I. HOc Festum vocatur ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ, vocabulo *diem quinquagesimam* significante, quia celebrabatur *quinquagesimo* à *postero Paschatis*, h. e. *decimo sexto die mensis Nisan.*

(24) Rectè ait Autor, *festinationem* in agni comestione notâsse *siticulosum* vitæ æternæ *desiderium.* Nam is, qui festinat dentesque exercet edendo, videtur fame longâ maceratus; quæ fames non est nisi illis, qui dicuntur à Christo μακάριοι, *Matth.* V. 6. Præterea hæc *comestio concitata* significavit duo. 1. Christum ipsiusque comestionem non esse prorogandam, sed *tempestivè*, & quò citiùs, eò meliùs accipiendam. *Esa.* LV. 6. Christus enim est *Pascha*, & suas habet διαβάσεις *transitus*, queis, nî citò accipiatur, transmigrat ad alios. *Rapiendum est regnum cœlorum*, *Matth.* XI. 12. *Redimendum tempus*, *Eph.* V. 16. Sumus in belli statu, at non bis peccatur in bello, ut ait ille. Si quis semel neglexerit Christum, metuendum, ne in æternum. 2. *Protestantes* iis temporum tenebris, cùm convenissent, & consultassent de participando vero *Paschate*, & de Ecclesia fermento purganda & in libertatem asserenda, fuisse famelicos, & accelerâsse cœlestem cibum, quo in *Ægypto* mystica carere cogebantur. Sic præcipiti pede cum *Lotho* ex *Sodoma* egressi *sunt.* 3. Nos Christo solo debere esse contentos, tanquam viatores, sepo-

II. Hîc primò notandum est, quòd *decimus quartus* dies mensis *Nisan* fuerit τὸ Πάσχα; *decimus quintus* ἑορτὴ τοῦ πάσχα *festum Paschatis*, sive πρώτη τοῦ πάσχα *prima dies Paschatis*, quam Seniores appellabant πρώτην τῶν σαββάτων *primam Sabbathorum*. *Decimus sextus* erat δευτέρα τοῦ πάσχα *secunda dies Paschatis*, seu מחרת השבת (1) *posterus dies* à *cessatione*, nempè *Paschate*. *Levit.* XXIII. 11. Nam, quia

sepositisque cæteris omnibus, paratos ad exeundum ex hoc Mundi ergastulo.

(1) Judæi inter se confligunt, utrùm מחרת השבת sit intelligendum de postriduano *Sabbathi* die, an decimo sexto, seu postriduano *Paschatis* die. Quidquid sit, clarum est, tempore Christi *Pascha* incidisse in *Sabbathum*, ut factum sit *Sabbathum* magnum, & decimus sextus dies tum fuerit postriduanus Sabbathi, h. e. dies Solis, seu potiùs ἡμέρα κυριακή *dies Dominica*. Quòd hæc ita se habeant, hoc patet inde, quia antiqua Ecclesia semper *Pentecosten* celebravit *die Dominica*, quòd eo Spiritus S. descenderit super Apostolos *Act.* II. 1. Si verò fuit *dies Dominicus* ille dies *Pentecostes*, tum quoque sequitur, decimam sextam diem, seu δευτέραν *postriduanam* festi fuisse postriduanam *Sabbathi*; si verò decima sexta dies seu δευτέρα fuit postriduana *Sabbathi*, tum in aprico est, primum azymorum diem fuisse *Sabbathum*, & Judæos pridie *Sabbathi*, decimâ quarta *Nisan*, nostrâ die *Veneris*, comedisse *Pascha*. Quum autem Christus surrexerit *die Dominicâ*, seu *die Solis*, vel postridie *Sabbathi*, sequitur clarè Christum anticipâsse suum *Pascha* uno die, nam si postridie *Sabbathi* surrexit, tum *Sabbatho* quievit, & pridie *Sabbathi*, h. e. decimâ quartâ *Nisan*, quo Judæi comederunt *Pascha*, crucifixus est, quia non eo die, quo crucifixus est, edit *Pascha*, ergo pridie. Quomodo verò & quo

quia hoc festum septem constabat diebus, primusque & septimus vocabantur *Sabbatha*; hæc locutio idem notat, ac si dictum esset *posteriore Paschatis die.*

III. *Hi quinquaginta dies* certi limites erant Judaïcæ messis, quam includebant duo sollemnes dies, ineunte eam δευτέρᾳ τοῦ πάσχα *secunda die Paschatis*, claudente πεντηκοστῇ *quinquagesimâ post.* Δευτέρᾳ τοῦ πάσχα *secundâ Paschatis*, *offerebant manipulum primitiarum messis suæ* (2) *Levit.* XXIII. 13. *Scalig. de emend. temp. lib.* 6. *Festo Pentecostes* offerebant לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם *panes agitationis duos. Levit.* XXIII. 17.

IV. Ille manipulus oblatio fuit pro tota messe, fecitque ut omnes sequentes fruges per totam terram

& quo jure anticipari aut bis comedi potuerit *Pascha*, vid. Cel. *Cocc. Sanhed. cap.* 1. Item ejus *Comment. in Joh.* XVIII. Item ejus *Confid. Quæst. Jud. cap.* 34.

(2) *Manna* non visa est *Sabbatho*, sed rursûs visa est die octavo, quo etiam die Circumcisio facta. Accedit, quòd manipulus eodem die, tempore Christi, sit oblatus. Quæ omnia notârunt, Christum surrecturum die octavo. Manipulus ergo ille fuit ἀπαρχὴ *primitiæ* seminum, & præprimis significavit tria, (ut dictum.) 1. Christum ex terræ corde eruptum postriduano *Sabbathi* die, cùm priùs in eo tanquam granum sepultus fuerit. *Joh.* XII. 24. 1. *Cor.* XV. 36. Et 2. Christum futurum τὴν ἀπαρχὴν τῶν κεκοιμημένων *primitias eorum, qui obdormiverunt.* 1 *Cor.* XV. 20. Denique 3. Christum suâ resurrectione facturum, ut in N. T. *cuncta sint pura purìs*, & *cum gratiarum actione possimus vesci omnibus terræ fructibus*; quemadmodum post oblatum manipulum omnes fruges sanctificabantur.

Landesbibliothek Oldenburg

terram ſanctificarentur; καὶ τότε λοιπὸν δημοσίᾳ ἔξεστι πᾶσι καὶ ἰδίᾳ θερίζειν & *ex eo deinceps publice licet omnibus & privatim metere.* *Joſeph. Antiq. l.* 3. c. 10. Non enim priùs licuit falcem frugibus immittere, quàm poſt factam oblationem. Panes autem (3) duo, & fuerunt oblatio euchariſtica, & ſignum collectæ meſſis.

V. Secundò ſciendum eſt, quòd hos quinquaginta dies numerârint, ſupputando *ſeptimanas* à δευτέρᾳ τοῦ πάσχα *ſecundâ Paſchatis*, unde dictum eſt *Feſtum ſeptimanarum.* Modus ſupputandi ſeptimanas erat pro numero *Sabbathorum*, δευτέραν *ſecundam Paſcha-*

(3) Panis ille vocatur etiam *Levit.* XXIII. מִנְחָה חֲדָשָׁה *oblatio* ſeu *munus novum*; verſ. 16. panis חָמֵץ *fermentatus*, verſ. 17. ἔνζυμος & non ἄζυμος, ſicut titubavit calamus Cl. *Mommæ tom.* 1. *l* 2. *c.* II. §. 67. 68. בִּכּוּרִים לַיהוָה *primitiæ Jehovæ*, verſ. 17. לֶחֶם בִּכּוּרִים *panis primitiarum*, verſ. 20. Ille panis in πεντηκοστῇ offerendus notavit quatuor. 1. Spiritum Sanctum tanquam munus novum quinquageſimâ deſcenſurum ſuper Diſcipulos, ut accipiant ἀπαρχὴν πνεύματος, *Rom.* VIII. 23. Et 2. Apoſtolos tanquam munus novum ex hominibus veluti frugibus terræ ſanctificandos Domino per ἀπαρχήν nempè Jeſum, ut ſint quaſi *primitiæ* eorum, in quibus eſt εὐδοκία *oblectatio Dei. Pſ.* XVI. 3. h. e. N. T. 3. Spiritum Sanctum ſic operaturum in Apoſtolis, ut ipſi fiant quoque panis, dum Gentibus cœleſtem panem propoſuerunt, & ipſas paverunt ſuâ doctrinâ, famelicosque ſaturârunt. 4. Ipſos tamen non fore panem ἄζυμον, nec ita in iis vetuſtatem ſubigendam, etſi ſint munus novum, & habeant πνεῦμα υἱοθεσίας,

Paschatis sequentium. Hinc *primum* sequens *Sabbathum* vocabant δευτεροπρωτον σαββατον, *Secundum* δευτεροδευτερον, *Tertium* δευτεροτριτον, &c. Sic ut singula *Sabbatha* & septimanæ durante *Pentecostes* tempore, veluti *Primum*, *Secundum*, & *Tertium* &c. sua nomina duxerint à δευτέρᾳ *secundâ Paschatis die. Scalig. de emend. Temp. l. 6. p. 260.*

VI. Hæc observatio lumen affundit loco illi *Luc.* VI. 1. ubi fit mentio σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ (4) *Sabbathi secundo-primi*, per quod intelligitur proximum *Sabbathum* à decima sexta mensis *Nisan*, quæ erat δευτέρᾳ τῶν πάσχα.

VII. Postquam ita vidimus, quinquaginta diebus Tempus messis describi, facile erit differentiam observasse, quæ est inter ipsorum nostramque messem; quæque præcipuè in eo consistit, quòd anticipent tempus nostrum; nam & *Cana-*

ἀιοθεσίας, ut non aliquid fermenti in cordis adytis remaneat; quod videmus in Petri Judaïzatione, & Pauli cum Barnaba rixa.

(4) Alii explicant illum locum sic, ut σάββατον δευτεροπρωτον non sit πρῶτον post δευτέραν, sed πρῶτον δευτέρας antecedens δευτέραν. Si hoc; tum Discipuli visi sunt duplici culpâ teneri. 1. Quòd commolerent fruges *Sabbatho*, quale opus servile interdictum est Lege. 2. Quòd vescerentur frugibus interdictis, scil. antequam postriduano *Paschatis* seu potiùs *Sabbathi* die manipulus oblatus & frugum esus licitus fuisset. Verùm, quia ipsi Judæi Autori nostro succenturiantur, ejus me potiùs, quàm illi sententiæ applico. Vid. Disput. Cl. D. *Frischmuth. de Sabbatho Deuteroproto*, & *Coccej. Epist.* CLXIII.

Landesbibliothek Oldenburg

& *Cananæi* & *Ægyptii* arva cum falce visunt paulò ante *Calendas Aprilis*, peraguntque messem Majo, *Plin. lib.* 18. *cap.* 18. Illud ipsum confirmat *Leo Afer*, testis αὐτόπτης, *Descript. Afr. lib.* 8. c. 4.

CAP. VI.

De Festo Tabernaculorum, seu σκηνοπηγίᾳ.

I. VOcabulum Græcum, quod adhibetur ad exprimendum hoc festum, notat propriè *structionem tabernaculorum. Jans. Concord. cap.* 73. Iem *Tolet. in Job.* VII. Hebraïcè dicitur חג הסכות *FESTUM TABERNACULORUM.* Utriusque etymi ratio est, quòd per totum hoc festum, quod septem plenos dies habebat, nempè à *decimo quinto* mensis *Tisri* usque ad *vigesimum primum*, populus mansitaret sub *tabernaculis* & *tentoriis* in formam fornicum & porticuum exstructis. Primus tamen horum septem dierum & septimus singulari modo celebrari debebant, quum esset iisdem *convocatio sancta.* (1)

II. Quan-

(1) Ut reliqua festa fuerunt σκιαὶ *umbræ*, ita & ἡ ἑορτὴ σκηνῶν *festum Tabernaculorum.* Quoad in eo erecta sunt *tabernacula*, notatum est, 1. Fideles N. T. velut *Scenitas* populos, de quibus Plinius, in toto mundo fore dispersos, *Zach.* XIV. 16. non uni monti *Zioni* vel septicolli *Romæ*, non uni templo vel *Capitolio*, non uni cathedræ affixos.